

NOBEL ÖDÜLÜNÜN ORHAN PAMUK ve ESERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

**Tezi Hazırlayan
Hazim Mohammed Husseyin
BAĞDAT ÜNİVERSİTESİ
DİLLER FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ ve EDEBİYATI BÖLÜMÜ**

ÖNSÖZ

12 Ekim 2006 tarihinde Nobel Edebiyat Ödülünü kazanarak bu ödülü alan en genç yazarlardan biri ve ilk Türk vatandaşı olmuştur. Onun Kitapları 59 dile çevrilmiş ve 100'ü aşkın ülkede yayımlanmıştır. Yazarlıktan başka hiçbir işle uğraşmamıştır. Orhan Pamuk hayatı boyunca bir başkasına maaşla çalışmadı. Hayattaki en büyük ayrıcalığının bu olduğunu söylüyor. 2005 yılında Prospect Dergisi tarafından dünyanın 100 entelektüeli arasında gösterilmiş, 2006 yılında ise TIME dergisi tarafından dünyanın en etkili 100 kişiden biri seçilmiştir.

Türk dili, Türk edebiyatı bugüne dek bu kadar yüksek seviyeye ulaşamamıştır. Orhan Pamuk, Nobel Ödülünü kazanarak tarihe geçti. Artık Türkiye, Nobel Ödüllü yazarların sahip olduğu ülkelerin arasında yer aldı.

HAYATI

Ferit Orhan Pamuk 7 Haziran 1952’de İstanbul’un Nişantaşı semtinde dünyaya gelmiştir. İlk okulunu, amca ve babasının da okulu olan Işık Lisesi’ne başlamış, iki sene sonra babası IBM Genel Müdürü olup Ankara’ya gidince, başkentteki Mimar Kemal İlk okulu’na devam etmiştir. Tekrar İstanbul’a döndüklerinde Işık Lisesi Orhan’ı almamıştır. Onun için mezuniyet diplomasını Şişli Terakki’den almıştır. Ondan sonra Robert Kolej’ine kaydolmuştur. 1970 yılında mezun olmuştur. Pamuk o yıllarda bugünkünün aksine bir imajı vardır: “*Tembel, başarısız, şımarık, durmadan şaka yapan ama okulda ressam olarak bilinen falan... Yani bugün toplumda hiç bilinmeyen öyle bir imgem vardı*”⁽¹⁾. Altı yaşındayken resme başlayan Pamuk, 22 yaşına kadar resme devam etmiştir. Robert Kolej’deyken uzun yıllar ressam olma hayalini kurmuştur. Robert Kolej’inden mezun olduktan sonra dedesi ve babası isteği üzerine mühendis olmak için İstanbul Teknik Üniversitesi’ne 1970 yılında kaydolmuştur. Üçüncü sınıf sonunda mimar ya da ressam olamayacağına anlayıp okulu bırakmıştır. Devam zorunluluğu olmadığı için yazıya daha çok vakit ayırabileceğini düşünerek bir de askerliğini erteleme şansını yakalayacağı için İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Enstitüsü’ne girdi ve buradan mezun olmuştur. Yine askere gitmemek için yüksek lisansa başlayıp ama bitire şansına sahip olmamıştır.

Pamuk 22 yaşındayken resmi bırakmasının sebebi romancı olmaya karar vermesiydi, Pamuk bu dönemde, hatta biraz daha önce 18 yaşındayken kolejdeki burjuva arkadaşlarından birden bire kopar ve kendi iç dünyasına çekinmişti. Bunda belki aile içindeki tartışmalı ortamın da etkisi vardır. Orhan o dönemdeki hayatını şöyle anlatıyor: “*Kabaca kavgalı bir ailede yetişmek... Bütün bunlar bende iz bırakmıştır, ama Türkiye’de ailelerin belki yüzde 70-80’i böyledir. Annemle babam kavga ettiklerinde beni alır*

Şevket Radoların evine, ağabeyimi de başka bir yere bırakırlardı"⁽²⁾. Annesi ile babası 1972'de ayrılıp 1978'de resmen boşanmışlar. Babası, Gündüz Pamuk, ikinci evliliğini ise, 1989–93 yılları arasında da SHP Merkez Disiplin Kurulu üyeliği yapmış Fatma Feyza (Geç) Hanım'la gerçekleştirir ve 1980'de de Hümeysra adlı bir kızı olur. Pamuk Çerkez kökenlidir. Orhan Pamuk'un babası 2002 yılının Aralık ayında vefat etmiş.

Pamuk'un hayatındaki en zor dönemi şöyle anlatıyor: “*O süre içerisinde annem bana anlayış göstermedi. Siz roman yazıyorsunuz ve roman yazmanızın bir sonuç vermeyeceğini kafanıza kakıyor. Türkçe söyleyeyim, maneviyatımı bozardı. Saçmalıklarla uğraştığımı düşünürdü. Ama çok önemli değil. Bu dönemde babam birazcık daha hoşgörülü idi.*”⁽³⁾

Orhan Pamuk yazarlığa 1974 yılında başlamıştır. 1979 yılında ilk yazdığı roman "Karanlık ve Işık" ile Milliyet Roman Yarışmasına katılıp birincilik ödülünü Mehmet Eroğlu ile paylaşmıştı. Ancak bu roman 1982 yılında "Cevdet Bey ve Oğulları" adıyla yayımlandı. 1983 yılında bu roman, Orhan Kemal Roman Ödülüne layık görülmüştür. O zamanlarda eşi dışında, herkes ve herşey Pamuk'un karşısındaydı. Önce anne ve babasının eleştirilerine göğüs germek durumunda kalır. Sonra yakın çevresinin: “*Mesela yakın aile çevremizde bir düğüne (davete) gitmeye utanırdım. Çünkü orada, aile çevresinden olan bütün insanlar, –yaşım gelmiş 28–30'a, bilen utandığı için sormaz, ama bilmeyenler– ‘Aaa sen Gündüz’ün oğlu musun? Ne yapıyorsun şimdi?’ diye sorarlardı. (Çok kısık bir sesle) ‘Hiç bişey, evde roman yazıyorum.’ Çok zor bir durum. Sonra ‘Hiç bir baltaya sap olamama’ lafı benim için büyükler tarafından çok kullanılmıştır ve onları öldürmek isterdim.*”⁽⁴⁾

Orhan Pamuk 1982 yılında Aylin Türegün'le evlenmiş. 1991'de Rüya adlı bir kız çocuğu sahibi olan çift 2001 yılında boşanmış. Küçüklüğünde futbola var olan ilgisini 1985'te Amerika'ya gidince bırakmış, Fenerbahçeliydi. “*Müzikten bahsetmeyelim, müzik benim eksiğim*” diyen, “*Gerçek bir sanatçının hobisi yoktur*” anlayışını savunan, sinemayı ve kitap okumayı seven, seyahatlere dinlenme zamanları gözüyle bakan Orhan Pamuk'u dinlendiren bir başka şey ise, Türkiye'nin seslerinden uzak olmaktır: “*Türkiye'nin derterini beni yorar.*” Orhan Pamuk New York'ta geçirdiği üç yıl dışında, bütün hayatını İstanbul'da aynı sokaklarda, aynı semtlerde geçirdi. Şimdi de doğduğu, binada yaşıyor. Otuz yıldır roman yazan Pamuk yazarlıktan başka hiçbir iş yapmamıştır ⁽⁵⁾.

ESERLERİ ve ÖDÜLLERİ

Orhan Pamuk, 1985-1988 yılları arasında Iowa Üniversitesi tarafından düzenlenen International Writing Program (IWP) kursuna katılmıştır. Amacı dünyanın değişik bölgelerinden gelen yazarların Amerikan hayatını tanımaları ve kitaplarını yazabilecek güzel bir ortama kavuşmalarıdır. Kurstan sonra büyük değişikliğe uğramıştır. Orhan ilk romanından itibaren yurt içinde ve yurt dışında ödül ödül kazanmağa başlamıştır. Romanları çok satılıp olumlu tepkiler kazanmıştır. ⁽⁶⁾

Pamuk daha sonra yazdığı kitaplar da çok sayıda ödül kazanmıştır. İkinci romanı olan ‘Sessiz Ev’ 1984 yılında Madaralı Roman Ödülünü kazandı. Bu romanın Fransızca tercümesi de 1991 yılında ‘Prix de la Découverte Européenne’ ödülünü kazandı.

1985 yılında yayımlanan tarihi romanı ‘Beyaz Kale’: Venedikli bir köle ile bir Osmanlı alimi arasındaki gerilimi ve

dostluğu anlatan romanı 'Beyaz Kale', 1990'dan sonra başta İngilizce olmak üzere pek çok dilde yayımlanarak Pamuk'a uluslararası ününü sağlayan ilk romanı oldu. Türkler tarafından 17.yy'da esir edilen astronomi, matematik ve tıptan anlayan bir Venedikli bilim adamının başından geçenleri anlatan bu kitabıyla 1990 yılında ABD'de 'Independent Award for Foreign Fiction' ödülünü kazandı ve yurt dışında tanınmaya başlanmıştır.⁽⁷⁾

1990'da 'Kara Kitap' romanını Türkiye'de yayımlamıştır. İstanbul'un sokaklarını, geçmişini, kimyasını ve dokusunu, kayıp eşini arayan bir avukat aracılığıyla anlatan bu roman, Fransızca çevirisiyle 'Prix France Culture Ödülü'nü kazanmıştır. Orhan Pamuk bu romanla ününü hem Türkiye'de hem de yurt dışında artırmıştır. 1991 yılında 'Gizli Yüz' adlı filme çekilmiştir. Orhan için çok önemli bir olaydı ve sürekli "*Sinemanın benim hayatımda önemli bir yeri vardır. Çünkü annemle babam sinemada tanışmışlar.*" derdi.⁽⁸⁾

1994'te 'Yeni Hayat' romanı Türkiye'de yayımlanmıştır. Esrarengiz bir kitaptan etkilenen üniversiteli bir gencin hayatını anlatan bu roman en çok okunan kitaplarından biri olmuştur. 'Benim Adım Kırmızı' adlı romanı 1998'de yayımlamıştır. Bu roman 25 dile çevrildi ve 2003 yılında İrlanda'nın ünlü 'International IMPAC Dublin Literary Award' ödülünü kazanmıştır. Kitap eski İstanbul'da geçen bir aşk öyküsü aynı zamanda bir cinayet romanı özelliğini taşıyor. İki erkek arasında kalan iki çocuğun annesi ve İstanbul'da Eski resim sanatının incelikleri ve düşünce yapısı ile ilgili türlü hikayeler ve bilgiler, eski; İstanbul'un dar sokaklarında gezintileri anlatmaktadır.

Orhan Pamuk, 2002 yılında yayımlanan ‘Kar’ kitabını, Türkiye'nin etnik ve politik meseleleri üzerine kurulu bir politik roman olarak tanımlamaktadır. ‘Kar’ romanı Amerika'da 2004 yılında "yılın en iyi 10 kitabından biri" olarak seçilmiştir. Yıllar geçtikçe Orhan Pamuk'un Türkiye dışındaki ünü artmaya devam etmektedir. ⁽⁹⁾

‘Kar’ Romanında yazar, çok sevdiği arkadaşının anılarını anlatır. Olaylar tamamen Türkiye'nin doğu kesminin Kars ilinde geçmektedir. Bir gazetede köşe yazarlığı yapan ve ünlü bir şair olan Kerim Alakuşoğlu (kitabın bütününde ondan “Ka” olarak bahsediliyor) Almanya'nın Frankfurt şehrinde geçirdiği onca senelerden sonra Türkiye'ye dönme kararı verir ve geldiği ayların flaş haberleri arasında yer alan “Kars'taki kadınların intiharı” konularının üzerinde gazetede yayımlayabileceği bir araştırma yapmaya karar verir. Bunun için kış aylarının en sert geçtiği dönemde Kars'a gitmeye karar verir. Yolda gördüğü çoğu Kars'lı olan doğulu insanlarımızı, giyinişlerini, konuşmalarını, yolların durumunu ve oradaki devlet anlayışını açık ifadelerle anlatır. Yolda hayatında hiç yaşamadığı bazı gülünç olayları ve yöre halkının candan ve sevecenliğini anlatır. ⁽¹⁰⁾

Kars'a geldikten sonra üniversite yıllarından tanıdığı arkadaşlarını bulur hatta üniversiteden tanıdığı ve boşandığını duyduğu eski aşkı sayılabilecek olan İpek'in sahibi olduğu otele yerleşir. Bütün olanlar boyunca bu otelde kalır.

Kente bir yazarın geldiğini ve o dönemde de bir seçim zamanı olması itibariyle kentin ileri gelen devlet görevlileri Ka'nın yanına gelerek ziyaret ederler, konuşurlar ve esas olarak neden Kars'a geldiğini öğrenmeye çalışmaktadır. Ka'nın Kars'a geliş

sebebi intihar eden genç kızların ve kadınların neden bu yola başvurduklarını öğrenmek, bunları gazetedeki köşesinde yayınlamak ve yapabilirse halka intiharın kötülüklerinden bahsedip halkı bu yönden uzaklaştırmaktır. Tabii bölgeye böyle ünlü gazetecilerden ve sanatkarlardan fazla gelen olmadığı için halk önce onu benimsemeyip ama Türk halkının en büyük özelliklerinden misafirperverlikten de vazgeçmezler.

Ka'nın şehre geldiğini duyan bazı din taraftarları ve yobaz kişiler onu kendi saklandıkları köşelere çağırır ve onlarla görüşmesini sağlarlar. Amaçları tabii ki kötü düşüncelerini ve geri kalmış fikirlerini onada aşılama ve Kars halkının daha da dikkatini çekmektir. Bu arada Ka araştırmalarına devam eder ve intihar eden kadınlarla öğrencilerin çoğunun bunalımda veya aşk acısından kendilerine kıydıklarını anlar. Fakat şöyle bir durum da vardır ki bu ölen şahıslar üniversitede okuyan ve başörtüsü taktıkları için okula alınmayan kimselerdir. Bunu fırsat bilen geri kafalı insanlar devletin dine karşı olduğunu, Kars'taki görevlileri ise ateistlikle suçlarlar. Ka da devlet görevlilerini biraz destekler gibi görüldüğünden onu da ateistlikle suçlarlar. Bu gelişmelerin yanında birtakım cinayetler işlenir. En önemlisi ise üniversitede devletin kurallarını uygulayan bir öğretim üyesinin öldürülüşüdür ki bunu yapanlarda laik devlet düşmanı gruplardır. Ka tüm bu olayların üzerinde korkmadan bu tip insanlarla ilişki kurar, çetebaşlarıyla görüşür ve buradaki saf delikanlı erkeklerin ve bayanların kandırıldıkları anlar. Bir ara kendisini öyle olaylar ve davranışlar içinde bulur ki kendisinin de onlardan birisi gibi olacağını anlayıp kurtulur onlardan.⁽¹¹⁾

İpek'e aşık olan Ka tüm bu olayların yanında kendinin ne kadar tehlikelerin içinde olsa dahi kendinin İpek'in yanında ve

mutlu olduğunu hisseder. Ama bu mutluluğun gerçek mi yoksa zahiri mi olduğunu anlayamaz. Bütün bu olaylar yaşanırken halkın sosyal aktivitesini ve mutluluğunu, gece gündüz kar yağmasından dolayı düştüğünü ve halkın morale ihtiyacı olduğunu anlayan görevliler tarafından bir organizasyon düzenlenir. Bu organizasyonda laik cumhuriyet yanlısı oyunlar oynanır ve örümcek kafalıların amaçlarına ulaşamayacağı anlatılır. Gösteride bulunan çoğu beyni yıkanmış imam hatipli öğrencilerin ve hokkabazların laf atması, sataşması, cumhuriyet rejimini ve devlet memurlarını din düşmanı olarak adlandırmalarından dolayı olaylar çıkar. Olayların sonucu kentte sokağa çıkma yasağı ilan edilir ve ihtilal boy gösterir. Tabii bunu bir çok halk sevinçle karşılarken gericilerin çoğu ve ülkemize çomak sokmak isteyenler nezarathanelere konur ve sorguları alınır. Ka bu olayları pür dikkat inceler. Bir çok şiiri de bu olaylardan etkilenerek yazar.⁽¹²⁾

Olayları sıkıca inceleyen Türk polis ve askerinin bu durumlarda nasıl canla başla çalıştıklarını ve ülkeyi korumak için bu gericilere nasıl davrandıkları, ülkemizin bu konulardaki sorunlarına da yazar uzunca dikkat çeker. Ka bütün bunları yaparken bazı dinci lider ve elebaşlarının ifadelerini eline geçirir ve hayretle bir ürperti hissi duyar. Bu insanların kimlerce desteklendiklerini ve yaptıklarını öğrendikçe meğer ülkesinde neler olduğunu ve haberinin olmadığını anlar. Bu insanların Tanrı'nın adını kullanarak ne zalimce işler yaptıklarını, nice cinayetler işlediklerini ve utanmadan bunları Tanrı için yaptıklarını öğrenince büsbütün hayrete düşer.

Ka olaylardan etkilenmişti ama korkmaya başlamıştı birazcık. Çünkü bazı dinci kesimler Ka'yı bir ajan olarak görüyor ve kendilerine vurulan darbelerin sebebi olarak onu görüyorlardı.

Arada bir tehditler olmasına rağmen polis Ka'yı koruduğunu zannedip düşüncelerinden vazgeçmişlerdi.

Ka bütün olayları incelemişti ve Kars'ı “Dünyanın bittiği yer” olarak adlandırmıştı. Sevdiği İpek'in bile bazı gerikafalılarla işleri ve ilişkileri olduğunu öğrenince kendisini bu şehirde tutacak bir neden kalmayacağını düşünüp şehirden üzüntülü olarak ayrılıp İstanbul'a dönecekti. Ama artık hayattan umudu kesildiği için Ka düşüncelere dalmakta ve İpek'i düşünmektedir. Buna rağmen en sonunda hediyeler ve teşekkürlerle Kars'tan ayrılır. Kars tam olarak düzelmese de uygarlık ve rahatlıklara ilk adımı atmaktadır.

2003 yılında yazarın otobiyografik kitabı 'İstanbul, Hatıralar ve Şehir' çıktı. *'Ruhumdaki bu kırılmayı hissediyor, yaklaşan yalnızlığımın telaşa kapılıyor, içine düşmekte olduğum karanlığın bir hayat tarzı olmasından korkarak herkes gibi olmaya karar veriyordum: On yedi- on sekiz yaşlarımda bir dönem herkesi güldüren, her fırsatta şaka yapan, herkesle arkadaşça, hatta serserice iyi geçinen bir cemaat adamı gibi gözükmeyi başardım... Herkesin kafayı fazla takmadan yaptığı şeyleri yapabilmek için niye benim dişimi sıkmam, gayret etmem, sonra da poz yaptığım için kendimden nefret etmem gerekiyordu?'* (13)

Pamuk çocukluk ve gençliğini anlatıyor... Yazarın kendini 'ben' olarak ilk hissedişinden, annesine, babasına, ailesine yönelen hikaye, bir hüznün ve mutluluk kaynağı olarak İstanbul sokaklarında açılıyor. Günümüzün büyük romancısının gözünden 1950'lerin İstanbul sokaklarını, parke taşı kaplı caddeleri, yanıp yıkılan ahşap konakları, eski bir kültürün yok oluşuyla, onun külleri ve yıkıntıları arasından bir yenisinin doğuşunun zorluklarını keşfederken Pamuk'un ruhsal dünyasının oluşumunu bir dedektif romanı okur

gibi hızla izliyoruz... Bu özgün ve benzersiz eserde, okurken elden bırakamadığımız kitaplara has o ruh ve duygu birliği var.⁽¹⁴⁾

ELE ALDIĞI KONULAR

Kitaplarının iyi okurları Orhan Pamuk'un özel hayatının nasıl ilerlediğini de çok rahat fark edebiliyor. Zaten birçok romanının temelinde kendi hayatı, ailesi ve evi vardı. Kızı hakkında da sık sık kalem oynatıyor. Özel hayatındaki gelişmelere paralel olarak romanlarındaki doku da değişebiliyor.

Romanlarının dışında, yazılarından ve söyleşilerinden seçmelerin ve bir hikâyesinin yer aldığı 'Öteki Renkler' (1999) ve Ömer Kavur'un yönettiği 'Gizli Yüz' adlı filmin senaryosu (1992) vardır. Bu senaryo, 1990 yılında yayımladığı 'Kara Kitap' romanındaki bir bölümden yola çıkılarak yazılmıştır.

Ev adresini bulmak için 'Kara Kitap'ı okumak ve akrostişli paragraftan apartman numarasına kadar çıkartmak mümkün. Teşvikiye'de. Ancak 'çalışma ofisi' tabir edilebilecek bir dairesi de Cihangir'de. Sabahları buraya gelen Pamuk, bütün gün daire içinde volta ata ata çalışıyor. Yazları ise sıklıkla Heybeliada'da. Kirada.

Cinsellikten çekiniyor. Ağabeyinin ve yakın arkadaşlarının kafasına yıllardır vura vura anlattıkları bir nokta 'Cevdet Bey ve Oğulları' kitabında uzun bir aile öyküsü anlatırken hiç kimsenin cinsel birliktelik yaşamadan kuşaklar boyu üremesi. Tek bir öpüşme sahnesi var, o da alından! Pamuk'un 'Benim Adım Kırmızı'ya kadar olan kitaplarında cinsellik neredeyse yok. Ancak 'Kar'la birlikte, Pamuk'un da yazısının da değiştiği belli oluyor.⁽¹⁵⁾

Yazarın belli bir özellikleri var: Kendisi bilgisayar kullanmıyor: Ne daktilo, ne de bilgisayar... Orhan Pamuk tükenmez kalemle harita metod defterlerine yazıyor. El yazısını ise en iyi İletişim Yayınları'nın dizgicisi Hüsni Abbas okuyor. Anlaşılması imkansızca yakın yazısının bilgisayara aktarılma sürecinde Pamuk bizzat Abbas'ın başında duruyor. Romanların yazıldığı harita metod defterleri ise kolilere kaldırılıyor, üzerlerine kitabın adının yazdığı kutular tavanarasında saklanıyor.

Orhan Pamuk romanını bitirir bitirmez yakın çevresinde, farklı meslek gruplarından çok güvendiği 10 arkadaşına el yazmasını verip ve merakla onların yorumlarını bekliyor. `Benim Adım Kırmızı'nın kopyasını bir arkadaşına verip sekiz yerden eleştiri alınca romanın yayımı bir ertelemiştir.

Orhan Pamuk ABD'de yayımlanan 'Time' dergisinin 8 Mayıs 2006 tarihli sayısının "Time 100: Dünyamızı Biçimlendiren Kişiler" başlıklı kapak yazısında tanıtılan 100 kişiden biri oldu. 2007 Mayıs'ında yapılan 60. Cannes Film Festivali'nde jüri üyeliği yapmıştır. ⁽¹⁶⁾

Pamuk okurları `Yeni Hayat` romanını yazarın başyapıtı sayıyorlar. Ortalama okur, Pamuk'un ayrıntılara düşkünlüğünden uzun cümle merakına kadar türlü sebeplerden dolayı bazen kitaplarından soğuyabiliyor. Açıkçası Türkiye'deki okurun ne düşündüğünün de pek önemi yok, zira yazarlığı artık Nobel` düzeyine ulaşmıştır. ⁽¹⁷⁾

NOBEL ÖDÜLÜ

Orhan Pamuk 12 Ekim 2006 tarihinde Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanarak Nobel Ödülünü kazanan ilk Türk vatandaşı olarak tarihe geçti. Nobel ödüllerini dağıtan İsveç Akademisi'ne yakın çevreler Orhan Pamuk ile Adonis adıyla tanınan Suriyeli şair Ali Ahmet Said ödüle aday olarak gösterilmişler. Ancak Akademi'nin 12 Ekim 2006 günü saat 14:00 civarında yayımladığı, “2006 Nobel Edebiyat Ödülü '*Kentinin melankolik ruhunun izlerini sürerken kültürlerin birbiriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulan*' Orhan Pamuk'a verilmiştir” şeklindeki basın bildirisiyle Nobel Edebiyat Ödülü'nün Orhan Pamuk'a verildiği resmen açıklandı. Açıklamada, Pamuk'un 'roman sanatında, kimliklerle ve çift kişiliklilik motifleriyle oynamasıyla ün kazandığı', '*büyürken geleneksel Osmanlı tarzı aile yaşamından Batı yaşam tarzına geçişi yaşadığını*' söylediği ifade edildi. Orhan Pamuk, 1.4 milyon dolar para ödülü ile altın madalya aldı. 2006 Nobel Edebiyat ödülünü kazanan Orhan Pamuk, çok mutlu olduğunu, ödülü kazanmaktan kıvanç duyduğunu ve ödülü almak için Stockholm'e geleceğini söyledi. Pamuk 7 Aralık 2006'da, İsveç Akademisi'nde ‘Babamın Bavulu’ başlığı altında hazırladığı Nobel konuşmasını Türkçe yaptı: ‘*Ölümünden iki yıl önce babam kendi yazıları, el yazmaları ve defterleriyle dolu küçük bir bavul verdi bana. Her zamanki şakacı, alaycı havasını takınarak, kendisinden sonra, yani ölümünden sonra onları okumamı istediğini söyleyiverdi. “Bir bak bakalım,” dedi hafifçe utanarak, “işe yarar bir şey var mı içlerinde. Belki benden sonra seçer, yayımlarsın.”*’ Türkçe bilmeyen izleyiciler ellerindeki çeviri metinden konuşmayı takip etti, birçok televizyon kanalı konuşmasını canlı yayınladı. Orhan Pamuk ödülünü 10 Aralık 2006 günü Stockholm Konser

Salonu'nda düzenlenen ödül töreninde İsveç kralı XVI. Carl Gustaf'ın elinden aldı.⁽¹⁸⁾

Nobel konuşması yazar şöyle sözleriyle bitirdi: *'İsveç Akademisi'nin bana bu büyük ödülü, bu şerefi veren değerli üyeleri, değerli konuklar, bugün babam aramızda olsun çok isterdim.'*

Orhan Pamuk'un Nobel Edebiyat Ödülünü kazanması değişik tepkilerle karşılaştı. Yazarı görüşlerinden dolayı geçmişte eleştirmiş bazı kişiler kazandığı ödülün Pamuk'a Türkiye'yi aşağılayıcı tutumundan dolayı verildiği iddiasında bulunarak Pamuk'a sırt çevirmeyi tercih ettiler. Orhan Pamuk Nobel ödülünü almadan on ay önce 19 Aralık 2005 Cumhuriyet Gazetesi'nde yayımlanan Erol Manisalı'nın "Orhan Pamuk Nobel'i Garantiledi" başlıklı yazısı Pamuk'un ödülü almasının ardından popülerleşti ve Orhan Pamuk'un Nobeli hakkındaki olumsuz eleştiriler bu yönde gelişti. TRT'de Banu Avar'ın hazırlayıp sunduğu "Sınırlar Arasında" adlı belgeselinde Pamuk'un Nobel ödülünü almasından bir gün sonra yayımlanan bölümünde Pamuk, Nobel ödülleri ve İsveç ile ilgili olumsuz eleştiriler yer aldı. Demirtaş Ceyhun hazırladığı imza metninde Orhan Pamuk'un kitaplarını "Amerikan patentli postmodern romanlar olarak" adlandırmış ve "Nobel ödülünün Pamuk'a verilmiş bir ücret" olduğunu söylemiştir. Basında Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet Sezer'in Orhan Pamuk'u kutlamadığına dikkat çekildi. Türkiye Dışişleri Bakanlığı, Orhan Pamuk'u kutlayarak ödülün Türk edebiyatının tüm dünyada çok daha geniş bir şekilde tanınmasına önemli katkılarda bulunacağını açıkladı. Bakanlık açıklamasında, ödülün Pamuk'a verilmiş olmasının memnuniyetle karşılandığı ve yıllardır bir Türk yazarının Nobel Edebiyat ödülüne layık görülmesinin Türk halkının beklentisi olduğu belirtildi.

Türkiye Yayıncılar Birliği Başkanı Çetin Tüzüner, "edebiyat alanında dünyanın en önemli ödülllerinden biri olan Nobel Ödülü'nün bir Türk yazara verilmesinden gurur duyuyoruz" dedi.⁽¹⁹⁾

İNTİHAL DAVASI

Milliyetçi kesimlerce sık sık yerilen yazar, Derin Dalga diye adlandırılan, genç vatansever kesim tarafından "Batı'nın Türkiye'deki kalemi" olarak tanımlanmaktadır. Aynı çevrelerde isminin birlikte anıldığı yazarlar arasında Elif Şafak ve Yaşar Kemal gibi ünlü isimler de yer alıyor. Ayrıca yazılarında intihal (başka eserlerden kaynak göstermeden alıntı) yaptığı iddiaları da gündeme getirilmiştir. İşte bir kısım edebiyatçı Orhan Pamuk'un eserlerindeki bazı bölümlerin diğer yazarlara ait başka eserlerden fazlasıyla esinlendiğini savunmakta, özellikle bazı romanlarındaki belli kısımların diğer kitaplardan neredeyse tamamen alıntı olduğunu öne sürmektedir. Hürriyet Gazetesi yazarı Murat Bardakçı 26 Mayıs 2002 tarihinde belgeleri ile yazarı sahtecilik ve intihal ile suçlamıştır. Murat Bardakçı'ya göre Orhan Pamuk'un Benim Adım Kırmızı romanı, hikâyesi ve anlatım şekli ile Amerikalı yazar Norman Mailer'in Ancient Evenings adlı romanının bir kopyasıdır. Ayrıca suçlamalara göre Orhan Pamuk'un Beyaz Kale adlı romanı Fuad Carım'ın Kanuni Devrinde İstanbul isimli eserinden birebir pasajlar içermektedir.⁽²⁰⁾

Murat Bardakçı şöyle yazmıştır: *‘Sözü hiç uzatmadan, açıkça söyleyeyim: Orhan Pamuk, intihalcidir! Fuad Carım'ın “Kanuni Devrinde İstanbul” isimli eserinin birçok bölümünü intihal etmiş ve “Beyaz Kale” adındaki romanın temelini Carım'ın bu kitabı üzerine kurmuştur. Hem de bazı cümleleri neredeyse aynen alarak.*⁽²¹⁾

Fuat Carım, 1892 ile 1972 seneleri arasında yaşamış. Mülkiye'yi bitirdi, Kuvâ-yı Milliye'ye katıldı, milletvekilliği,

Dışişleri Genel Sekreterliği ve büyükelçilik yaptı. Son derece entellektüeldi, çok ilginç kitaplar yazdı ama bunları az sayıda bastırды. “Kanuni Devrinde İstanbul”, bunlardan biriydi.

Kitabın kahramanı 1550'lerde üç yıl boyunca esir olarak İstanbul'da yaşayıp hatıralarını kaleme alan Pedro de Urdemalas adında bir İspanyol'du ve Fuad Carım, tam dört asır sonra, 1964'te, metnin Türkçe'sini yayınlamıştı. Eser, daha sonra “1001 Temel Eser Serisi”nden bir başka isimle çıktı.⁽²²⁾

Bu intihal konusunu bundan birkaç sene önce de gündeme getirmiş ama “Modern edebiyatta böyle şeyler olur” gibisinden abuk subuk bir cevap almıştım. Üstelik, Beyaz Kale'nin sonundaki “kaynaklar” listesinde Carım'ın eseri yoktu ve Fuad Carım'ın adı “kaynaklar”a ancak benim yazımdan sonra, kitabın sonraki baskılarında görünmüştü.

İşte, Pedro de Urdemalas'ın Beyaz Kale'ye küçük farklarla giren bazı cümleleri... Pedro'nun sözlerini Fuad Carım çevirisinin Güncel Yayıncılık'tan “Pedro'nun Zorunlu İstanbul Seyahati” adıyla çıkan ikinci, Orhan Pamuk'un cümlelerini de “Beyaz Kale”nin 11. baskısından naklediyor ve sayfalarını da gösteriyorum...’⁽²³⁾

Orhan Pamuk günümüze dek bu konuyla ilgili herhangi bir açıklamada bulunmamıştır.

FİKİRLERİ ve EDEBİ KİŞİLİĞİ

Orhan Pamuk, romancılığının yanısıra insan hakları, düşünce özgürlüğü, demokrasi ve benzeri konulardaki düşüncelerini makaleler ve söyleşiler yoluyla aktarmaktadır. Şubat 2005 tarihinde İsviçre'de yayımlanan Tages-Anzeiger, Basler Zeitung, Berner Zeitung ve Solothurner Tagblatt adlı gazetelerin haftalık eki olarak çıkan Das Magazin dergisine verdiği demeçte ifade ettiği "Bu

topraklarda 30 bin Kürt ve 1 milyon Ermeni öldürüldü, ama hiç kimse bunları konuşmaya cesaret edemiyor" sözleri Türkiye'de büyük eleştirilere neden oldu. Yazar, bu sözlerinden ötürü TCK'nın 301. maddesinden 'Türklüğe hakaret' suçuyla 6 ay ila 3 yıl hapis istemiyle mahkemeye verildi. Mahkeme dünya çapında büyük ilgi uyandırdı. Orhan Pamuk'a karşı açılan bu dava T.C. Adalet Bakanlığı'nın onayını gerektiriyordu. Bu onay verilmeyince 22 Ocak 2006 tarihinde mahkeme yetkisizlik kararı verdi ve dava düştü.⁽²⁴⁾

16 Aralık 2005'de ilk duruşması yapılan Pamuk davası Adalet Bakanlığı'ndan beklenen yazı gelmediği için 7 Şubat 2006 tarihine ertelenmişti. Şişli Asliye Ceza Mahkemesi, bu tür davalar için Adalet Bakanlığı'nın yazılı izninin gerektiğini belirtmiş ve izin verilip verilmediğinin sorulması için bakanlığa yazı yazılmasına karar vermiş, duruşmayı da 7 şubata ertelemişti. Duruşmanın ertelenmesi kararına AB yetkililerinden tepki gelmiş, yetkililer birbiri ardına eleştirilerde bulunmuştu. Dava günü Şişli Adliyesi önündeki Pamuk ve yabancı yetkililere yönelik protesto gösterileri de, Türkiye ve dünya basınında önemli yer tutmuştu. AB - Türkiye Karma Parlamento Eş Başkanı Joost Lagendijk, *"hükümet, parlamentoya değişiklik yasası getirebilir. Yapılacak şey budur. Türkiye'nin imajına büyük bir zarar vermiştir. Avrupa'da kötü bir imaj doğmuştur. Ünlü bir yazar hakkında dava açarsanız, dışarıda milliyetçiler bu yazarı dövmek için arabasına saldırırsa, burada ciddi bir sorun vardır"* demişti.⁽²⁵⁾

Orhan Pamuk davasının görüleceği Şişli Adliyesi'ne sabahın erken saatlerinden itibaren çok sayıda yerli ve yabancı basın

mensubu geldi. Daha sonra Şişli Adliyesi'ne gelen Orhan Pamuk basın mensubu, güvenlik görevlileri ve vatandaşlardan oluşan izdihamdan dolayı binaya girmekte zorlandı.

Adliyeye gelen Hukukçular Birliği Yönetim Kurulu üyesi avukat Kemal Kerinçsiz de, mahkemenin Adalet Bakanlığı'ndan istediği izne ilişkin dün akşam itibariyle bir yanıt gelmediğini belirterek, 'Adalet Bakanlığı'ndan bir sürpriz bekliyorum. Belki izin verilmez ve dava düşer' diye konuştu. Canlı yayın araçlarının da davayı izlemek için konuşulduğu Şişli Adliyesi'nin içinde ve çevresinde, güvenlik kuvvetlerince yoğun önlemler alındığı görüldü. Pamuk'un davanın duruşmasına gelmemesi halinde 'polis zoruyla' getirilmesi için de karar çıkarılmıştı. Üç yıla kadar hapsi istenen Pamuk savcılık ifadesinde, 'ben Türküm ve bununla da gurur duyuyorum' demişti. ⁽²⁶⁾

Ama Orhan Pamuk bundan sonra Almanya'nın Frankfurt şehrinde Alman Yazarlar Birliği'nin 'Barış Ödülü'nü alan Pamuk, burada yaptığı konuşmada da 'açık ve net bir şekilde tekrarlıyorum. 'Bir milyon Ermeni, 30 bin Kürt öldürüldü' dedim. Bu sözlerimin arkasındayım' demişti. ⁽²⁷⁾

AB tarafından gelen tepkiler üzerine Dışişleri Bakanı Abdullah Gül, davanın düşeceğinden kuşkusu olmadığını söylemişti. AB Türkiye Raportörü Camiel Eurlings de, hükümetin yazar Orhan Pamuk davasını düşürmesi gerektiğini belirterek, hükümet reform taahhüdüne sadık kalmalı şeklinde konuşmuştu. ⁽²⁸⁾

Türkiye ile AB arasında ciddi gerilime neden olan Orhan Pamuk'un hakkındaki dava 22 Ocak 2006 tarihinde düştü. Adalet Bakanlığı, Şişli İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'ne gönderdiği

yazıda, Yeni Ceza Yasası gereği izin yetkisi olmadığını hatırlatarak, Pamuk'un yargılanması için Adalet Bakanlığı'nın izin verdiğine ilişkin belge bulunmadığı gerekçesiyle davanın düşmesine karar vermişti.⁽²⁹⁾

Orhan Pamuk'un yargılanmasına sebep olan Kürt ve Ermeniler hakkında söylemiş olduğu sözlerin yanında eserlerinde Atatürk hakkında kullandığı üslup ve yazıları da oldukça eleştirildi. Aşağıdaki paragraf yazarın kitaplarından alıntıdır: Çocukluğunda kız kardeşiyle tarlada karga kovalayan sapık bir padişah... Sonra kasaba meydanına dolanır, Atatürk heykeline sıçan güvercinleri ayıplar... Atatürk kendini içkiye vermiş meyhane kalabalığına Cumhuriyet'i emanet etmiş olmanın güveniyle gülümsüyordu... Atatürk'ün leblebi zevkinin ülkemiz için ne büyük bir felaket olduğu... vb.⁽³⁰⁾

NOBEL ÖDÜLÜNDEN SONRAKİ ROMANLARI

Yazarın son romanı 'Masumiyet Müzesi'dir. "*Hayatımın en mutlu anıymış, bilmiyordum.*" Nobel ödüllü büyük yazarımız Orhan Pamuk'un üzerinde altı yıldır çalıştığı harikulade aşk romanı bu sözlerle başlıyor... 'Masumiyet Müzesi'ni okurken yalnız aşk hakkında değil, evlilik, arkadaşlık, cinsellik, tutku, aile ve mutluluk hakkındaki bütün düşüncelerinizin derinden etkilendiğini ve kitabın rengârenk dünyasından hiç ayrılmak istemediğinizi göreceksiniz. 1975'te bir bahar günü başlayıp günümüze kadar gelen İstanbullu zengin çocuğu Kemal ile uzak ve yoksul akrabası Füsun'un hikâyesi; hızı, hareketi, olaylarının ve kahramanlarının zenginliği, mizah duygusu ve insan ruhunun derinliklerindeki fırtınaları

hissettirme gücüyle, elinizden bırakamayacağınız ve yeniden okuyacağınız kitaplardan biri olacak. Ülkemizde ve dünyada milyonlarca okurun sevgi ve hayranlığını kazanmış olan, kitapları elli dokuz dile çevrilen ve her yeni romanı büyük bir merakla bütün dünyada beklenen Pamuk, okurlarına unutulmaz rüyalar gibi, akıllardan hiç çıkmayacak sarsıcı bir hikâyeye anlatıyor. “Pamuk, Doğu’nun da Batı’nın da sahiplenmekten şeref duyacağı temel ve kalıcı bir yazar...”⁽³¹⁾

Nobel ödüllü yazar Orhan Pamuk’un “Masumiyet Müzesi” adlı romanı, ABD’nin saygın gazetelerinden Washington Post’ta tanıtıldı. Marie Arana imzalı yazıda, “bir kadına hayatını adayan talihsiz aşık” tiplemesini içinde barındıran senaryolardan, Scott Fitzgerald’ın “Muhteşem Gatsby’si ve William Styron’un “Sophie’nin Seçimi” gibi önemli edebi yapıtların çıktığına işaret edilerek, “Bu mükemmel yapıtlara şimdi de Orhan Pamuk’un büyüleyici yeni bir roman da katıldı.”⁽³²⁾

Gazetede yazı şöyle devam etti: “Pamuk, kitabında, bir aşığın umudunun sabır ve inatçılıkta olduğunu kanıtlıyor. Masumiyet Müzesi’nde anlatılan hikaye, merak uyandırıcı ve beklenmeyen unsurlar barındırıyor. Romanın ana kahramanı Kemal’in, Füsun’a ulaşabilmek için katettiği yolda önüne çıkan hiçbir engelden gözü korkmuyor. Pamuk’un romanının dehası, basit bir aşk romanı olarak okunabilse dahi, kurnazca ve anlaşılması güç katmanları içinde barındıran karmaşık bir çalışma olmasında saklı. Kemal, Füsun’un aşkını kazanabilme serüveninde yol alırken, Türkiye’deki hayat hakkında da birçok şey öğreniliyor. Tüm İstanbul, bu mükemmel romanda canlı bir şekilde yer alıyor.

Boğaziçi'nin kara sularından yükselen sisten, kıyılarındaki eski ve harap evlere, lüks apartmanlardaki tüccarlardan, sefil barlardaki aylak sanatçılara, otobüs şoförlerinin ikram ettiği sert kolonyalardan, körfezdeki kötü kokuya kadar, şehir ve insanları, kitabın sayfalarında adeta nefes alıyor.”⁽³³⁾

Maria Arana, Washington Post'taki yazısında şunları da yazdı: “Kitap, tamamen aşka ve aşkı anlamaya olan ihtiyacımıza odaklanıyor. Kemal'in Füsun'un eşyalarını çalma içgüdüğü gibi, insanoğlu da sanki elle tutulabilen bir şey olarak, aşka uzanabilmeyi arzular. Nietzsche'nin, “Her aşta her zaman bir damla çılgınlık vardır, ama her çılgınlıkta da bir damla mantık vardır” sözünde olduğu gibi, Kemal'in aşkı da onu bir anlık mantıksızlıklara sürüklüyor, ancak akıl sağlığı da bu küçük çalma eylemine bağlı oluyor. ‘Masumiyet Müzesi’, derin bir insani roman. Maureen Freely tarafından yapılan ustaca tercümesi, büyüleyici anlatımıyla, Orhan Pamuk'un, kendi neslinin en iyi yazarlarından biri olduğunun sağlam bir kanıtı. Pamuk, bu kitabıyla aşkı tam anlamıyla ellerimize yerleştiriyor.”⁽³⁴⁾

Nobel ödüllü yazar Orhan Pamuk, son romanı ‘Masumiyet Müzesi’ni Avusturya'nın başkenti Viyana'daki ünlü Burg Tiyatrosu'nda tanıttı. Tiyatro sahnesinde romanından bazı bölümleri Türkçe okuyan Pamuk, Avusturyalı Türkiye uzmanı yazar Barbara Frischmuth'un, romanı ve Türk edebiyatıyla ilgili sorularını yanıtladı. Pamuk, 5,5 yılda yazdığı ‘Masumiyet Müzesi’nde ‘sınırsal bir durum üzerine oturulmuş bir aşk hikayesini’ anlattığını belirterek ‘Edebiyat aslında kendisini başkasının yerine koyma sanatıdır’ demiştir.⁽³⁵⁾

Aşk hikayesinin kahramanı Kemal gibi kendiisinin de 5-6 yıldır bazı eşyaları topladığını anlatan Pamuk, bu eşyaları 1,5 yıl içinde İstanbul'da açmayı planladığı Masumiyet Müzesinde sergileyeceğini söyledi. Pamuk, okurları da, kitabın son sayfasında yayımlanan biletle İstanbul'a gelip 1,5 yıl sonar açılacak Masumiyet Müzesini görmeye davet etti. Bir soru üzerine romanının siyasi olmadığını ifade eden Pamuk, kahramanı Kemal'in bir sosyete çocuğu olarak aşık olup bu aşkıyla rezil olduğunu anlattığını, romanda 1915 yılındaki Osmanlı yönetimi altındaki Ermenilerin yaşadığı olayların olmadığını belirtti.⁽³⁶⁾

Kitabını yazmasından 10 yıl önce, henüz siyasi baskılara maruz kalmadığı bir dönemde planladığını anlatan Pamuk, kitabında İstanbul kültürünün, bakirelik, evlilik öncesi cinsel ilişki gibi geleneklerin 1950'den bu yana gelişmesini anlattığını ancak siyasi düşünen biri olarak romanda siyasetin de bulunduğunu söyledi. Romanlarını içinden geldiği gibi ve yazmakla mutlu olduğu için yazdığını anlatan Pamuk, 'belki de sonuçta bir culture veya görüşe hizmet edebilir ama bu benim hedefim değil' dedi. Kitabını yazmaya başladıktan sonra sayfa sayfa şimdi çok iyi arkadaş oldukları eski eşine okuduğunu ve kendisiyle özellikle kadınların duyguları, hissettikleri konusunda bir nevi röportaj yaptığını anlatan Pamuk, bir erkek olarak kadınlarının duygularını çok iyi ve gerçekçi olarak anlatmak istediğini söylemiş.⁽³⁷⁾

ÜSLUBÜ

Orhan Pamuk'un romancılığı postmodern roman kategorisinde değerlendirilmektedir. Kendisi postmodern romancılar arasında sayılmaktadır. Eleştirmen Yıldız Ecevit Orhan Pamuk'u Okumak adlı kitabında onun avangard romancılığını değerlendirmektedir. Özellikle Beyaz Kale, Kara Kitap, Yeni Hayat, Benim Adım Kırmızı'dan yola çıkarak bize kendisini ve olayların gelişimini anlatır. Aynı şekilde edebiyat tarihçisi Jale Parla da Don Kişot'tan Günümüze Roman adlı kapsamlı yapıtında, Benim Adım Kırmızı'dan hareketle Orhan Pamuk'un karşılaştırmalı edebiyat bağlamında irdeler. Parla'ya göre Pamuk, Türk romanının aldığı önemli dönemeçlerin sahibi olan bir yazardır. Doğu-batı sorunsalıyla estetik düzeyde hesaplaşmaya yönelen Ahmet Hamdi Tanpınar ve Oğuz Atay gibi önemli yazarlardan birisidir Pamuk; bu sorunsalı kültürel ve felsefi içerimleriyle edebiyatına taşımış, özellikle Kara Kitap'ta bu tema bağlamında önemli, çok katmanlı bir edebi metin örneği sergilemiştir.⁽³⁸⁾

'Bildiğiniz gibi, biz yazarlara en çok sorulan, en çok sevilen soru şudur: neden yazıyorsunuz? İçimden geldiği için yazıyorum! Başkaları gibi normal bir iş yapamadığım için yazıyorum. Benim yazdığım gibi kitaplar yazılsın da okuyayım diye yazıyorum. Hepinize, herkese çok çok kızdığım için yazıyorum. Bir odada bütün gün oturup yazmak çok hoşuma gittiği için yazıyorum. Onu ancak değiştirerek gerçekliğe katlanabildiğim için yazıyorum. Ben, ötekiler, hepimiz, bizler İstanbul'da, Türkiye'de nasıl bir hayat yaşadık, yaşıyoruz, bütün dünya bilsin diye yazıyorum. Kağıdım, kalemin, mürekkebin kokusunu sevdiğim için yazıyorum. Edebiyata,

roman sanatına her şeyden çok inandığım için yazıyorum. Bir alışkanlık ve tutku olduğu için yazıyorum. Unutulmaktan korktuğum için yazıyorum. Getirdiği ün ve ilgiden hoşlandığım için yazıyorum. Yalnız kalmak için yazıyorum. Hepinize, herkese neden o kadar çok çok kızdığımı belki anlarım diye yazıyorum. Okunmaktan hoşlandığım için yazıyorum. Bir kere başladığım şu romanı, bu yazıyı, şu sayfayı artık bitireyim diye yazıyorum. Herkes benden bunu bekliyor diye yazıyorum. Kütüphanelerin ölümsüzlüğüne ve kitaplarımın raflarda duruşuna çocukça inandığım için yazıyorum. Hayat, dünya, her şey inanılmayacak kadar güzel ve şaşırtıcı olduğu için yazıyorum. Hayatın bütün bu güzelliğini ve zenginliğini kelimelere geçirmek zevkli olduğu için yazıyorum. Hikâye anlatmak için değil, hikâye kurmak için yazıyorum. Hep gidilecek bir yer varmış ve oraya —tıpkı bir rüyadaki gibi— bir türlü gidemiyormuşum duygusundan kurtulmak için yazıyorum. Bir türlü mutlu olamadığım için yazıyorum. Mutlu olmak için yazıyorum.’ (‘Babamın Bavulu’-Nobel Konuşması).⁽³⁹⁾

Türk dili, Türk edebiyatı bugüne dek bu kadar yüksek seviyeye ulaşamamıştır. Orhan Pamuk, Nobel Ödülünü kazanarak tarihe geçti. Artık Türkiye, Nobel Ödüllü yazarların sahip olduğu ülkelerin arasında yer aldı. Annesinin aksine babası oğlunun yazar olmasının karşısına çıkmazdı. Pamuk babasına çok güvenirdi. Hani ilk romanı olan ‘Cevdet Bey ve Oğulları’nın le yazısını babasına vermiş ve onun izlenimini titreyerek beklemiştir. ‘O sırada babam bizimle değildi, uzaktaydı. Dönüşünü sabırsızlıkla bekledim. İki hafta sonra gelince kapıyı ona koşarak açtım. Babam hiçbir şey söylemedi, ama bana hemen öyle bir sarıldı ki kitabımı çok

sevdiğini anladım. Bir süre, aşırı duygusallık anlarında ortaya çıkan bir çeşit beceriksizlik (clumsiness) ve sessizlik buhranına kapıldık. Sonra biraz rahatlayıp konuşmaya başlayınca, babam, bana ya da ilk kitabıma olan güvenini aşırı heyecanlı ve abartılı bir dille ifade etti ve bugün büyük bir mutlulukla kabul ettiğim bu ödülü bir gün alacağımı öylesine söyleyiverdi. Bu sözü ona inanmaktan ya da bu ödülü bir hedef olarak göstermekten çok, oğlunu desteklemek, yüreklendirmek için ona “bir gün paşa olacaksın!” diyen bir Türk babası gibi söylemişti. Yıllarca da beni her görüşümde cesaretlendirmek için bu sözü tekrarladı durdu.’⁽⁴⁰⁾

Sonuç

Orhan Pamuk 12 Ekim 2006 tarihinde Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazanarak Nobel Ödülünü kazanan ilk Türk vatandaşı olarak tarihe geçti. Nobel ödülleri dağıtan İsveç Akademisi'ne yakın çevreler Orhan Pamuk'tan ziyade Adonis adıyla tanınan Suriyeli şair Ali Ahmet Said'e şans tanımaktaydılar. Ancak Akademi'nin 12 Ekim 2006 günü saat 14:00 civarında yayımladığı, “2006 Nobel Edebiyat Ödülü 'Kentinin melankolik ruhunun izlerini sürerken kültürlerin birbiriyle çatışması ve örülmesi için yeni simgeler bulan' Orhan Pamuk'a verilmiştir” şeklindeki basın bildirisıyla Nobel Edebiyat Ödülü'nün Orhan Pamuk'a verildiği resmen açıklandı. Açıklamada, Pamuk'un 'roman sanatında, kimliklerle ve çift kişiliklik motifleriyle oynamasıyla ün kazandığı', 'büyürken geleneksel Osmanlı tarzı aile yaşamından Batı yaşam tarzına geçişi yaşadığını' söylediği ifade edildi. Orhan Pamuk, 1.4 milyon dolar para ödülü ile altın madalya aldı. 2006

Nobel Edebiyat ödülünü kazanan Orhan Pamuk, çok mutlu olduğunu, ödülü kazanmaktan kıvanç duyduğunu ve ödülü almak için Stockholm'e geleceğini söyledi. Pamuk 7 Aralık 2006'da, İsveç Akademisi'nde 'Babamın Bavulu' başlığı altında hazırladığı Nobel konuşmasını Türkçe yaptı: *'Ölümünden iki yıl önce babam kendi yazıları, el yazmaları ve defterleriyle dolu küçük bir bavul verdi bana. Her zamanki şakacı, alaycı havasını takınarak, kendisinden sonra, yani ölümünden sonra onları okumamı istediğini söyleyiverdi. "Bir bak bakalım," dedi hafifçe utanarak, "işe yarar bir şey var mı içlerinde. Belki benden sonra seçer, yayımlarsın."* Türkçe bilmeyen izleyiciler ellerindeki çeviri metinden konuşmayı takip etti, birçok televizyon kanalı konuşmasını canlı yayınladı. Orhan Pamuk ödülünü 10 Aralık 2006 günü Stockholm Konser Salonu'nda düzenlenen ödül töreninde İsveç kralı XVI. Carl Gustaf'ın elinden aldı.

Kaynaklar

- Engin KILIÇ**, *Orhan Pamuk'u Anlamak*, İletişim Yayınları, 1999.
- Jale PARLA**, *Don Kişot'tan Günümüze Roman*, İletişim Yayınları, 2000.
- Murat BARDAKÇI**, *Reşad Ekrem 'Cemal Âşığı' idi ama intihalcı değildi!*
'Hürriyet Gazetesi', 26.05.2002.
- Orhan PAMUK**, *Cevdet Bey ve Oğulları* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1982.
- , *Sessiz Ev* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1983.
- , *Beyaz Kale* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1985.
- , *Kara Kitap* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1990.
- , *Gizli Yüz* senaryosu, İstanbul, Can Yayınları, 1992.
- , *Yeni Hayat* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 1994.
- , *Benim Adım Kırmızı* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 1998.
- , *Öteki Renkler*, yazılarından ve söyleşilerinden seçmeler, 1999.
- , *Kar* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2002.
- , *İstanbul: Hatıralar ve Şehir*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları
(YKY), 2003.
- , *Masumiyet Müzesi* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008.
- , *Babamın Bavulu*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007.
- Yıldız ECEVİT**, *Orhan Pamuk'u Okumak*, İletişim Yayınları, 2004.

Footnotes

- 1- **Engin KILIÇ**, *Orhan Pamuk'u Anlamak*, İletişim Yayınları, 1999, s.33.
- 2- **Orhan PAMUK**, *Cevdet Bey ve Oğulları* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1982, s.44.
- 3- **Engin KILIÇ**, *Orhan Pamuk'u Anlamak*, İletişim Yayınları, 1999, s.57.
- 4- **Orhan PAMUK**, *Cevdet Bey ve Oğulları* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1982, s.28.
- 5- **Engin KILIÇ**, *Orhan Pamuk'u Anlamak*, İletişim Yayınları, 1999, s.35.
- 6- **Murat BARDAKÇI**, *Reşad Ekrem 'Cemal Âşığı' idi ama intihalci değildi!* 'Hürriyet Gazetesi', 26.05.2002.
- 7- **Yıldız ECEVİT**, *Orhan Pamuk'u Okumak*, İletişim Yayınları, 1996-2004, s.23.
- 8- **Orhan PAMUK**, *Kara Kitap* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1990, s.12.
- 9- **Orhan PAMUK**, *Kar* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2002, s.28.
- 10- A.g.e. s.47.
- 11- A.g.e. s.56.
- 12- A.g.e. s.62.
- 13- **Orhan PAMUK**, *İstanbul: Hatıralar ve Şehir*, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, (YKY), 2003, s.12.
- 14- A.g.e. s.32.
- 15- **Orhan PAMUK**, *Cevdet Bey ve Oğulları* romanı, İstanbul, Can Yayınları, 1982, s.44.
- 16- -----, *Masumiyet Müzesi romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.2.*
- 17- **Orhan PAMUK**, *Yeni Hayat* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 1994, s.6.
- 18 - **Orhan PAMUK**, *Masumiyet Müzesi* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.3.
- 19- **Orhan PAMUK**, *Masumiyet Müzesi* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.5.
- 20 - **Yıldız ECEVİT**, *Orhan Pamuk'u Okumak*, İletişim Yayınları, 2004, s.25.

-
-
- 21 - **Yıldız ECEVİT**, *Orhan Pamuk'u Okumak*, İletişim Yayınları, 2004, s.34.
22 - A.g.e. s.36.
23- A.g.e. s.42.
24 - **Orhan PAMUK**, *Babamın Bavulu*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007, s.12.
25- **Orhan PAMUK**, *Babamın Bavulu*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007, s.18.
26 - A.g.e. s.22.
27 - A.g.e. s.34.
28- **Orhan PAMUK**, *Babamın Bavulu*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007, s.18.
29 - A.g.e. s.15.
30- A.g.e. s.26.
31 - **Orhan PAMUK**, *Masumiyet Müzesi* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.17.
32 - A.g.e. s.25.
33- **Orhan PAMUK**, *Masumiyet Müzesi* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.19.
34 - A.g.e. s.21.
35 - **Orhan PAMUK**, *Masumiyet Müzesi* romanı, İstanbul, İletişim Yayınları, 2008, s.12.
36- A.g.e. s.14.
37 - A.g.e. s.17.
38- **Yıldız ECEVİT**, *Orhan Pamuk'u Okumak*, İletişim Yayınları, 2004, s.12.
39 - **Orhan PAMUK**, *Babamın Bavulu*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007, s.13.
40 - **Orhan PAMUK**, *Babamın Bavulu*, İstanbul, İletişim Yayınları, 2007, s.23.